

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Олександр ГАЛИЧ

«01» квітня 2025 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
МАГІСТР**

**освітньо-професійна програма «Політологія»
спеціальність С2 Політологія
галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація
на 2025 рік**

**ФАКУЛЬТЕТ
ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ**

ПОЛТАВА – 2025

Укладачі програми:

НЕКРЯЧ Анастасія д. політ. н., професор, професор кафедри політології, історії і філософії

ПРИХОДЬКО Сергій к. політ. н., доцент, доцент кафедри політології, історії і філософії

МАКАРЕЦЬ Світлана к. іст. н., доцент, доцент кафедри політології, історії і філософії

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Політологія»
(протокол № 7 від 19 березня 2025 р.)

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності «Політологія»,
к. іст. н., доцент

Світлана МАКАРЕЦЬ

ВСТУП

Магістр політології повинен мати фундаментальну гуманітарну, загальнонаукову, спеціальну та практичну підготовку, досконало володіти своєю спеціальністю, безперервно оновлювати і збагачувати свої знання, удосконалювати загальні та фахові компетентності з політології, вміти на практиці застосовувати сучасні методи політологічного дослідження, виконувати професійні завдання науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі політології, мати здатність до самостійної науково-педагогічної діяльності в умовах закладів вищої освіти різного рівня акредитації.

Головним завданням фахового іспиту за освітньо-професійною програмою «Політологія» спеціальності С2 Політологія галузі знань С Соціальні науки, журналістика та інформація на основі НРК6, НРК7 є виявлення у вступників спеціальних знань і практичних навичок з розділів Програми предметного тесту з політології та міжнародних відносин єдиного фахового вступного випробування (наказ №155 МОН України від 11.02.2022 р.):

- Історія політичних вчень
- Загальна теорія політики.
- Політичні інститути та процеси.
- Теорія міжнародних відносин.
- Зовнішня політика України.
- Світовий порядок та геополітика.

Когнітивні рівні, необхідні для відповіді на запитання за темою:

Рівень А. Знання

Рівень В. Знання, розуміння.

Рівень С. Знання, розуміння, застосування.

Рівень D. Знання, розуміння, застосування та аналіз/оцінка.

Для успішного засвоєння програми підготовки за освітньо-професійною програмою «Політологія» спеціальності С2 Політологія галузі знань С Соціальні науки, журналістика та інформація вступники повинні відповідати РНК6, РНК7 та мати здібності до набуття відповідних інтегральної, загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

Програма фахового іспиту охоплює коло питань, що в сукупності характеризують вимоги до знань, умінь і навичок особи, яка бажає навчатись в Полтавському державному аграрному університеті з метою одержання другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Політологія» спеціальності С2 Політологія галузі знань С Соціальні науки, журналістика та інформація.

Порядок проведення фахового іспиту визначається «Положенням про приймальну комісію Полтавського державного аграрного університету».

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Фаховий іспит передбачає виконання тестових завдань, які об'єктивно визначають рівень підготовки вступників.

Тестова перевірка знань охоплює систему базових тестових завдань закритої форми із запропонованими відповідями.

Тестові завдання закритої форми складаються з двох компонентів:

- а) запитальної (змістовної) частини;
- б) 4 відповідей.

Тести є складовою частиною фахового іспиту вступників. Оцінювання здійснюється за шкалою від 100 до 200 балів (табл. 1).

Таблиця 1

ТАБЛИЦЯ
відповідності тестових балів, отриманих за виконання завдань
фахового іспиту під час вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти магістр
рейтинговій оцінці за шкалою 100-200 балів

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100-200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100-200	Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100-200
0	не склав	17	112	34	156
1	не склав	18	115	35	158
2	не склав	19	118	36	160
3	не склав	20	121	37	162
4	не склав	21	124	38	164
5	не склав	22	127	39	167
6	не склав	23	130	40	170
7	не склав	24	133	41	173
8	не склав	25	136	42	176
9	не склав	26	139	43	179
10	не склав	27	142	44	182
11	не склав	28	144	45	185
12	не склав	29	146	46	188
13	100	30	148	47	191
14	103	31	150	48	194
15	106	32	152	49	197
16	109	33	154	50	200

Для кожного вступника передбачається 50 тестових завдань. По кожному завданню передбачається 4 варіанти відповіді, з яких вступник повинен вибрати правильну. Максимальна кількість балів, які вступник може набрати за виконання тестових завдань становить 200 балів.

Приймальна комісія допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання на основі НРК6, НРК7 вступників, які при складанні фахового іспиту отримали не менше 100 балів.

Тривалість вступного фахового іспиту – 1 година.

**ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ
МАГІСТР НА ОСНОВІ ДЕТАЛІЗОВАНОЇ СТРУКТУРИ ПРЕДМЕТНОГО
ТЕСТУ**

№	Найменування розділу/теми та її зміст	Питома вага, %	Когнітивний рівень
1	Розділ 1. Історія політичних вчень	4 - 6	
1.1	Політичні вчення за доби Давнього Світу	0,8 - 1,2	
1.1.1	Політичні вчення в період Стародавнього Сходу		
1.1.1.1	Політичні вчення в Давньому Китаї (Лао-цзи, Конфуцій, Шан Ян, Мо-цзи)		В
1.1.1.2	Політичні вчення в Давній Індії ("Закони Ману", "Артхашастра")		В
1.1.2	Політичні вчення в добу Античності		
1.1.2.1	Політичні вчення в Давній Греції (Платон, Арістотель)		В
1.1.2.2	Політичні вчення в Давньому Римі (Цицерон, Марк Аврелій)		В
1.2	Політична думка за доби Відродження та Нового часу	1,5 - 2,5	
1.2.1	Політичні вчення в період європейського Ренесансу (Т. Мор. Т. Кампанелла, Н. Макіавеллі. Ж. Боден)		
1.2.2	Політичні вчення в Англії XVII – XIX століття (Т. Гоббс, Дж. Локк, І. Бентам)		В
1.2.3	Політичні вчення у Франції XVIII – XIX століття (Ш. Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, А. де Токвіль)		В
1.2.4	Політичні вчення в Німеччині XVIII – XIX століття (І. Кант, Г. Гегель)		В
1.3	Політична думка в Україні	1,5 - 2,5	
1.3.1	Політична думка за доби Київської Русі ("Руська правда" Ярослава Мудрого, політичний зміст "Повчання" Володимира Мономаха)		В
1.3.2	Політична думка України в литовсько-польську та польсько-козацьку добу (С. Оріховський-Роксолан, І. Вишенський. "Конституція" П. Орлика)		В
1.3.3	Політична думка України в XIX та першій половині XX століття		
1.3.3.1	Політична думка діячів Кирило-Мефодіївського товариства (М. Костомаров, Т. Шевченко)		В

1.3.3.2	Політичні ідеї І. Франка		В
1.3.3.3	Політичні ідеї М. Драгоманова		В
1.3.3.4	Політичні ідеї М. Грушевського		В
1.3.3.5	Політичні ідеї В. Винниченка		В
2	Розділ 2. Загальна теорія політики	19 - 21	
2.1	Поняття, види та функції політики	1,5 - 2,5	
2.1.1	Поняття політики		
2.1.1.1	Теоретичні витоки поняття "політика" (Платон. Арістотель, М. Вебер)		В
2.1.1.2	Політика як policy, politics та polity		В
2.1.2	Види політики, суб'єкти та функції політики		
2.1.2.1	Директивне, функціональне, комунікативне розуміння видів політики		В
2.1.2.2	Соціальні, інституціональні та функціональні суб'єкти політики		В
2.1.2.3	Функції політики: управління, інтеграції, визначення цілей, соціалізації		В
2.2	Політична влада як суспільне явище	5 - 7	
2.2.1	Поняття, види і концепції політичної влади		
2.2.1.1	Поняття і види влади		А
2.2.1.2.	Концепції політичної влади (реляціоністська, телеологічна, системна, біхевіоралістська)		В
2.2.1.3	Підходи до пояснення природи влади (біологічний, антропологічний, політологічний)		В
2.2.2	Ознаки політичної влади (нормативність, публічність, моноцентризм, засоби стримування та протидія, легальність, легітимність (традиційна, раціонально-легальна, харизматична))		В
2.2.3	Функції політичної влади (інтегративна, регулятивна, мотиваційна, консолідуюча, стабілізаційна)		В
2.2.4	Ресурси політичної влади		
2.2.4.1	Поняття ресурсів політичної влади (утилітарні, примусові, нормативні)		В
2.2.4.2	Механізми реалізації політичної влади (панування, керівництво, управління, контроль)		В
2.3	Політична система суспільства	3 - 5	
2.3.1	Поняття політичної системи		А
2.3.2	Структура політичної системи (інституціональна, нормативна (регулятивна), функціональна,		В

	комунікаційна, духовно-ідеологічна підсистеми)		
2.3.3	Функції політичної системи (політичного цілепокладання, владно-політичної інтеграції суспільства, регулятивна)		В
2.3.4	Концепції політичної системи (Д. Істон, Г. Алмонд)		В
2.3.5	Типології політичних систем Г. Алмонда (англо-американська політична система, континентально-європейська політична система)		В
2.3.6	Політична система сучасної України		В
2.4	Політичні ідеології	3,5 - 4,5	
2.4.1	Політична ідеологія лібералізму		
2.4.1.1	Класичний лібералізм (Дж. Локк, Б. Констан, Дж. С. Мілль)		В
2.4.1.2	Неолібералізм (Ф. А. фон Гайєк, Л. фон Мізес)		В
2.4.2	Політична ідеологія консерватизму		
2.4.2.1	Класичний політичний консерватизм (Ж. де Местр, Е. Берк)		В
2.4.2.2	Український політичний консерватизм В. Липинського		В
2.4.2.3	Неоконсерватизм (Д. Белл, І. Крістолл)		В
2.4.3	Політична ідеологія комунізму (К. Маркс, Ф. Енгельс, В. Ленін)		В
2.4.4	Політична ідеологія соціал-демократії (К. Каутський, Е. Бернштейн)		В
2.4.5	Політична ідеологія націоналізму		
2.4.5.1	Теоретичні засади націоналізму (Е. Геллнер, Е. Сміт)		В
2.4.5.2	Український націоналізм М. Міхновського		В
2.4.5.3	Інтегральний український націоналізм Д. Донцова		В
2.5	Політичні еліти та політичне лідерство	3,5 - 4,5	
2.5.1	Політичні еліти		
2.5.1.1	Поняття та функції політичних еліт		В
2.5.1.2	Концепції та типології політичних еліт (В. Парето, Г. Моска, Р. Міхельс)		В
2.5.2	Політичне лідерство		
2.5.2.1	Поняття політичного лідерства		А
2.5.2.2	Концепції політичного лідерства (ситуативна, конституентів (послідовників), психологічна)		В
2.5.2.3	Функції політичного лідерства (інтегративна, комунікативна, програмна, управлінська,		В

	мобілізаційна, легітимації)		
2.5.2.4	Типологія політичних лідерів М. Германн (лідер-прапорonoсець, лідер-служитель, лідер-торгівець, лідер-пожежний)		В
3	Розділ 3. Політичні інститути та процеси	24 - 26	
3.1	Держава як політичний інститут	7 - 9	
3.1.1	Держава: поняття та ознаки		
3.1.1.1	Поняття держави		А
3.1.1.2	Основні концепції походження держави (патріархальна, договірна, насильницька, психологічна)		В
3.1.1.3	Ознаки держави (суверенітет, територія, населення, публічна влада, легальний примус)		В
3.1.2	Державний устрій		
3.1.2.1	Поняття державного устрою та його форми (унітарна, федеративна, конфедеративна)		В
3.1.2.2	Форма державного устрою сучасної України		В
3.1.3	Форми державного правління		
3.1.3.1	Поняття форми державного правління		В
3.1.3.2	Монархія як форма державного правління (абсолютна монархія, конституційна (парламентська) монархія)		В
3.1.3.3	Республіка як форма державного правління. Типи республік (президентська, парламентська, змішана (парламентсько-президентська, президентсько-парламентська республіки).		В
3.1.3.4	Форма державного правління в сучасній Україні		В
3.2	Політичні режими та їх типи	4 - 6	
3.2.1	Поняття політичного режиму		А
3.2.2	Демократичний політичний режим		
3.2.2.1	Поняття та ознаки демократії як політичного режиму (пріоритетність політичних прав і свобод людини, поділ державної влади, виборність влади, політичний плюралізм)		В
3.2.2.2	Форми демократії (представницька, пряма, демократія участі)		В
3.2.2.3	Формування демократичного політичного режиму в сучасній Україні		В
3.2.3	Авторитарний політичний режим (поняття, ознаки)		В
3.2.4	Тоталітарний політичний режим		

3.2.4.1	Поняття та ознаки тоталітарного політичного режиму (культ особи тоталітарного лідера, монопольна ідеологія, контроль за всіма сферами суспільного життя, диктатура однієї партії)		В
3.2.4.2	Класичні форми тоталітарних політичних режимів (фашистський, комуністичний, нацистський)		В
3.3	Політичні партії та партійні системи	4 - 6	
3.3.1	Поняття, функції й типології політичних партій		
3.3.1.1	Поняття політичних партій (організаційна структура, програма діяльності, правовий режим функціонування, членство в партії)		В
3.3.1.2	Функції політичних партій (ідеологічна, пропагандистська, функція політичного представництва соціальних інтересів, функція досягнення та здійснення влади, функція розробки політичного курсу влади, функція політичного рекрутування)		В
3.3.1.3	Типології політичних партій (ліві - центристські - праві політичні партії; типологія за М. Дюверже (кадрові та масові політичні партії); правлячі та опозиційні політичні партії)		В
3.3.2	Партійні системи		
3.3.2.1	Поняття партійних систем		А
3.3.2.2	Типи партійних систем (однопартійна, двопартійна, багатопартійна)		В
3.3.2.3	Типологія партійних систем за Дж. Сарторі		В
3.3.2.4	Типологія партійних систем за М. Дюверже		В
3.3.2.5	Партійна система сучасної України		В
3.4	Вибори та виборчі системи	4 - 6	
3.4.1	Поняття виборів		А
3.4.2	Демократичні принципи виборів (вільне волевиявлення, загальність, рівність, таємне голосування)		В
3.4.3	Поняття та різновиди виборчих систем (мажоритарна, пропорційна, змішана)		В
3.4.4	Виборча система сучасної України		В
3.4.4.1	Вибори Президента України		В
3.4.4.2	Вибори до Верховної Ради України		В
3.4.4.3	Суб'єкти виборчого процесу в Україні		В
3.5	Громадянське суспільство	1,5 - 2,5	
3.5.1	Поняття та принципи функціонування		В

	громадянського суспільства (самоорганізація як базова ознака громадянського суспільства; Помаранчева революція та Революція Гідності як прояви зрілості громадянського суспільства в Україні)		
3.5.2	Громадські організації і рухи в структурі громадянського суспільства (поняття громадських організацій і рухів; громадські організації і рухи в сучасній Україні)		В
3.5.3	Волонтерський рух в Україні		С
4	Розділ 4. Теорія міжнародних відносин	19 - 21	
4.1	Теоретичні основи міжнародних відносин	8 - 12	
4.1.1	Об'єкт, предмет, функції теорії міжнародних відносин	2,5 - 3,5	
4.1.1.1	Основні підходи до визначення поняття "теорії міжнародних відносин"		В
4.1.1.2	Об'єкт і предмет теорії міжнародних відносин		А
4.1.1.3	Структура та функції теорії міжнародних відносин		А
4.1.1.4	Співвідношення понять "міжнародні відносини", "міжнародна політика", "світова політика"		В
4.1.1.5	Ознаки та принципи міжнародних відносин		В
4.1.1.6	Типи та рівні міжнародних відносин		В
4.1.2	Суб'єкти міжнародних відносин	6 - 8	
4.1.2.1	Основні підходи до поняття та типології суб'єктів міжнародних відносин		В
4.1.2.2	Держава як суб'єкт міжнародних відносин		А
4.1.2.3	Міжнародні урядові організації як суб'єкт міжнародних відносин		А
4.1.2.4	Міжнародні неурядові організації як суб'єкт міжнародних відносин		А
4.1.2.5	Транснаціональні корпорації як суб'єкт міжнародних відносин		А
4.1.2.6	Індивіди як суб'єкт міжнародних відносин		А
4.2	Системи міжнародних відносин	4 - 6	
4.2.1	Поняття, ознаки, структура міжнародної системи		
4.2.2	Основні підходи до типології міжнародних систем		
4.2.2.1	Типи міжнародних систем за М. Капланом, Е. Луардом, Е. Чемпелем		В
4.2.2.2	Мультиполярні, біполярні, уніполярні міжнародні системи		В

4.2.3	Історичні типи міжнародних систем	3,5 - 4,5	
4.2.3.1	Вестфальська система		В
4.2.3.2	Віденська система		В
4.2.3.3	Версальсько-Вашингтонська система		В
4.2.3.4	Ялтинсько-Потсдамська система		В
4.3	Основні теорії міжнародних відносин	4 - 6	
4.3.1	Політичний ідеалізм у теорії міжнародних відносин		
4.3.1.1	Політичний ідеалізм В. Вільсона		В
4.3.1.2	Політичний ідеалізм У. Ліппмана		В
4.3.2	Політичний реалізм	1,5 - 2,5	
4.3.2.1	Поміркований напрям (Г. Моргентау, Дж. Кеннан)		В
4.3.2.2	Центристський напрям (У. Ростоу)		В
4.3.2.3	Ультраконсервативний напрям (Р. Страус-Хюпе)		В
4.3.3	Лібералізм у теорії міжнародних відносин	0,8 - 1,2	
4.3.3.1	Лібералізм Дж. Ная-молодшого		В
4.3.3.2	Лібералізм Р. Кохейна		
4.3.4	Модернізм в теорії міжнародних відносин	0,8 - 1,2	
4.3.4.1	Теорії міжнародних систем		В
4.3.4.2	Теорії конфлікту		В
4.3.4.3	Теорії міжнародної інтеграції		В
4.3.4.4	Теорії прийняття рішень (Л. Річардсон)		В
4.3.4.5	Критика модернізму в теорії міжнародних відносин (Х. Булл)		В
4.3.5	Неокласичні теорії міжнародних відносин		
4.3.5.1	Неореалізм (К. Уолтц)		В
4.3.5.3	Неомарксизм (І. Валлерстайн)		В
5	Розділ 5. Зовнішня політика України	19 - 21	
5.1	Зовнішня політика держави	5 - 7	
5.1.1	Поняття "зовнішня політика держави"	0,8 - 1,2	
5.1.1.1	Основні принципи зовнішньої політики держави		А
5.1.1.2	Суб'єкти зовнішньої політики		А
5.1.1.3	Цілі зовнішньої політики держави		А
5.1.2	Основні складові зовнішньої політики держави	0,8 - 1,2	
5.1.2.1	Функції зовнішньої політики держави		В
5.1.2.2	Чинники, які визначають стан держави на світовій арені		В
5.1.2.3	Інструменти зовнішньої політики держави		В
5.1.2.4	Основні підходи до типології зовнішньої політики держави		В

5.1.2.5	Сутність, функції та форми дипломатії		В
5.1.3	Національні інтереси держави на міжнародній арені	0,8 - 1,2	
5.1.3.1	Зміст поняття "національний інтерес"		А
5.1.3.2	Структура національного інтересу держави		А
5.1.3.3	Види національного інтересу держави		А
5.1.4	"Сила" у міжнародних відносинах	0,8 - 1,2	
5.1.4.1	Поняття "сили" у міжнародних відносинах		А
5.1.4.2	Чинники "сили" держави на міжнародній арені		С
5.1.4.3	"Баланс сил" та його роль у міжнародних відносинах		В
5.1.4.4	"Жорстка сила", "м'яка сила" та "розумна сила"		В
5.1.5	Міжнародні конфлікти	1,5 - 2,5	
5.1.5.1	Поняття та ознаки міжнародних конфліктів		А
5.1.5.2	Типи міжнародних конфліктів		В
5.1.5.3	Причини виникнення міжнародних конфліктів		В
5.1.5.4	Функції міжнародних конфліктів		В
5.1.5.5	Етапи розвитку міжнародних конфліктів		В
5.1.5.6	Механізми врегулювання міжнародних конфліктів		В
5.1.5.7	Поняття та ознаки гібридної війни		В
5.2	Україна в системі міжнародних відносин	3,5 - 4,5	
5.2.1	Становлення України як суб'єкта міжнародних відносин	0,8 - 1,2	
5.2.1.1	Основні етапи становлення та розвитку зовнішньої політики України		А
5.2.1.2	Правові підстави міжнародної правосуб'єктності України після проголошення державної незалежності в 1991 році		А
5.2.1.3	Міжнародне визнання України		А
5.2.2	Національні інтереси України та їх реалізації через зовнішню політику	0,8 - 1,2	
5.2.2.1	Поняття та особливості національних інтересів України		В
5.2.2.2	Цілі та принципи зовнішньої політики України		В
5.2.2.3	Зовнішньополітичний потенціал України (чинники сили)		С
5.2.3	Інституційно-нормативні засади зовнішньої політики України	0,8 - 1,2	
5.2.3.1	Нормативно-правове регулювання зовнішньої політики України		В
5.2.3.2	Центральні органи зовнішніх відносин України		В

5.2.3.3	Закордонні органи зовнішніх відносин України		B
5.2.4	Участь України в міжнародних організаціях	0,8 - 1,2	
5.2.4.1	Україна в Організації Об'єднаних Націй		A
5.2.4.2	Україна в спеціалізованих міжнародних організаціях (СОТ, МВФ, ЮНЕСКО)		A
5.2.4.3	Україна в регіональних міжнародних організаціях (ОБСЄ, ГУАМ, ОЧЕС, Рада Європи)		A
5.3	Європейський та євроатлантичний вектори зовнішньої політики України	4 - 6	
5.3.1	Співпраця України та ЄС	2,5 - 3,5	
5.3.1.1	Етапи становлення ЄС		B
5.3.1.2	Нормативно-правові засади ЄС		B
5.3.1.3	Інститути Європейського Союзу		B
5.3.1.4	Основні етапи відносин Україна - ЄС		B
5.3.1.5	Нормативно-правові засади співробітництва між Україною та ЄС (УПС, Угода про асоціацію)		B
5.3.1.6	Ініціатива ЄС "Східне партнерство" та участь у ній України		B
5.3.2	Співпраця України з НАТО	1,5 - 2,5	
5.3.2.1	НАТО як організація з колективної безпеки держав Заходу		B
5.3.2.2	Нормативно-правові засади співпраці України та НАТО		B
5.3.2.3	Основні форми співпраці України та НАТО		B
5.3.2.4	Основні сфери співпраці України та НАТО		B
5.4	Двосторонні відносини України з моменту відновлення державної незалежності (1991 р.)	4 - 6	
5.4.1	Сучасний стан українсько-американських відносин	1,5 - 2,5	
5.4.1.1	Нормативно-правове регулювання відносин України зі США		A
5.4.1.2	Пріоритетні напрями співпраці між Україною та США		A
5.4.1.3	Особливості співпраці України та США в умовах російсько-української війни		A
5.4.2	Двосторонні відносини України з державами-сусідами	1,5 - 2,5	
5.4.2.1	Відносини України та Польщі		A
5.4.2.2	Відносини України та Угорщини		A
5.4.2.3	Відносини України та Словаччини		A
5.4.2.4	Відносини України та Румунії		A

5.4.2.5	Відносини України та Молдови		A
5.4.2.6	Відносини України та Білорусі		A
5.4.3	Сучасний стан українсько-російських відносин	0,8 - 1,2	
5.4.3.1	Основна договірна база українсько-російських відносин		A
5.4.3.2	Окупація Криму та агресія РФ на Сході України		C
6	Розділ 6. Світовий порядок та геополітика	9 - 11	
6.1	Геополітика та геостратегія	4 - 6	
6.1.1	Теоретичні основи геополітики	0,8 - 1,2	
6.1.1.1	Основні поняття та підходи до визначення понять "географічний чинник" та "геополітика"		B
6.1.1.2	Структура, функції та особливості геополітики		B
6.1.1.3	Геостратегічні та геополітичні регіони, геополітичні вісі, геополітичні поля та опорні точки		B
6.1.1.4	Основні закони геополітики		B
6.1.2	Парадигми геополітики	0,8 - 1,2	
6.1.2.1	Дуалістична парадигма геополітики		B
6.1.2.2	Геоетнономічна парадигма геополітики		B
6.1.2.3	Цивілізаційна парадигма геополітики		B
6.1.2.4	Циклічна парадигма геополітики		B
6.1.3	Теоретичні школи геополітики	1,5 - 2,5	
6.1.3.1	Німецька школа геополітики (Ф. Ратцель, Р. Челлен, К. Хаусхофер, К. Шмітт)		B
6.1.3.2	Англо-американська школа геополітики (Г. Маккіндер, А. Мехен, Н. Спайкмен, З. Бжезинський, Ф. Фукуяма, С. Гантінгтон)		B
6.1.3.3	Українська школа геополітики (С. Рудницький, Ю. Липа)		B
6.1.4	Геостратегія	0,8 - 1,2	
6.1.4.1	Поняття, типологія та ознаки геостратегії		A
6.1.4.2	Структурні елементи геостратегії держави		A
6.1.4.3	Геостратегічні цілі та пріоритети держави		B
6.2	Міжнародний порядок	1,5 - 2,5	
6.2.1	Поняття та основні категорії міжнародного порядку		
6.2.1.1	Міжнародний порядок		B
6.2.1.2	Світовий порядок		B
6.2.1.3	Глобальний порядок		B
6.2.2	Моделі та типології міжнародного порядку		

6.2.2.1	Різновиди міжнародного порядку		В
6.2.2.2	Моделі світового порядку за С. Хоффманом та С. Гантінгтоном		В
6.2.3	Забезпечення світового порядку		
6.2.3.1	Механізми забезпечення світового порядку		С
6.2.3.2	Основні риси нового світового порядку (А. Слотер, Г. Кіссінджер)		В
6.3	Міжнародні інтеграційні процеси	2,5 - 3,5	
6.3.1	Міжнародна інтеграція	1 - 2	
6.3.1.1	Поняття та види міжнародної співпраці		В
6.3.1.2	Поняття, передумови, ознаки, типи міжнародної інтеграції		В
6.3.1.3	Основні моделі інтеграційних об'єднань		В
6.3.2	Глобалізація як чинники міжнародних відносин	1 - 2	
6.3.2.1	Поняття та типи глобалізації		В
6.3.2.2	Класифікація глобальних проблем		В
6.3.2.3	Антиглобалістський рух		В

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розділ 1. Історія політичних вчень

- Вонсович С. Г. Історія зарубіжних політичних вчень: частина 1. Політичні вчення стародавнього сходу і античності : навч. посіб. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2021. 160 с.
- Гончарук-Чолач Т. В., Томахів В. Я. Історія українських та зарубіжних політичних вчень : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 226 с.
- Журавльов Д., Коротюк О., Лавринович О. Історія політичних і правових вчень. Від стародавніх часів до XVII століття. Київ : ОВК, 2021. 237 с.
- Зозуля Є. В., Туренко О. С., Іванов І. В. Історія вчень про державу і право : навч. посіб. Херсон : «Олді-Плюс», 2018. 308 с.
- Історія політичної думки : підруч. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін. Львів : «Новий Світ – 2000», 2016. 1000 с.
- Історія політичної думки : підруч.: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська та ін. 2-е вид., перероб. і доп. Львів : «Новий Світ–2000», 2017. Т.1. : Від зародження до початку XX ст. 403 с.
- Історія політичної думки України : підруч. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; І. Вдовичин, І. Вільчинська, Є. Перегуда та ін. Львів : Новий Світ-2000, 2017. 632 с.

8. Кормич А. І., Краснополська Т. М. Історія політичних вчень : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Одеса, 2022. 126 с.
9. Любохинець Л., Шавкун В., Бабич Л. Історія політичних та економічних вчень : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 294 с.
10. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підруч. : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін. Львів : «Новий Світ-2000», 2016. Т. 1. 516 с.
11. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підруч. : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін. Львів : «Новий Світ-2000», 2017. Т. 2. 535 с.
12. Тетарчук І., Дяків Т. Історія вчень про державу та право : навч. посіб. для підготовки до іспитів. Харків : Центр навч. літ., 2020. 184 с.
13. Яремчук В. Д. Історія політичних і правових вчень: схеми, дефініції, джерела та персоналії : навч. посіб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 380 с.

Розділ 2. Загальна теорія політики

1. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 348 с.
2. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с.
3. Демиденко Н. М. Політологія : навч. посіб. Суми, 2022. 318 с.
4. Кириченко В. М. Політичні системи світу: кредитно-модульний курс. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 218 с.
5. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Політологія : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022. 228 с.
6. Політологія : підручник / за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2018. 460 с.
7. Політологія : навч.-метод. посіб. (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів : ПП «Арал», 2018. 540 с.
8. Політологія : навч. посіб. (для студентів усіх форм навчання) / уклад. Л. М. Мельник, І. А. Дужа, І. М. Грек. Біла Церква : БНАУ, 2022. 494 с.
9. Талдикін О. В. Теорія влади. Структурно-логічні схеми і таблиці : навч. посіб. Дніпро, 2020. 164 с.
10. Шляхтун П. П. Політологія : історія та теорія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.

Розділ 3. Політичні інститути та процеси

1. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 348 с.
2. Громадянське суспільство та правова держава: виклики сьогодення: монографія / за заг. ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка, Л.Ф. Купіної, В.І. Шакуна. Київ : Алерта, 2023. 304 с.

3. Демиденко Н. М. Політологія : навч. посіб. Суми, 2022. 318 с.
4. Історія та теорія політичних партій та партійних систем : навч.-метод. посіб. / уклад. Р. Ю. Чигур. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 191 с.
5. Мохончук Б. С. Виборчі системи: порівняльно-правове дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2021. 304 с.
6. Романюк А. Еволюція політичних інститутів. Коли і за яких обставин сформувалися політичні інститути? : навч. посіб. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 184 с.
7. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних інститутів і систем країн Західної Європи. Т. 1. Особливості міжінституційних відносин у трикутнику «глава держави–парламент–уряд» та їхні наслідки для політичного процесу : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 456 с.
8. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
9. Шляхтун П. П. Політологія : історія та теорія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.
10. Ханстантинов В. О. Політичні інститути і процеси : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2017. 144с.

Розділ 4. Теорія міжнародних відносин

1. Глобальні тренди міжнародних відносин : монографія. Київ : Вадекс, 2020. 524 с.
2. Дронов В. Ю. Міжнародні відносини та світова політика : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2022. 132 с.
3. Єремєєва І. А. Теорія міжнародних відносин : підруч. Дніпро : ДДУВС, 2023. 140 с.
4. Зовнішньополітичні доктрини і стратегії : навч. посіб. / М. Г. Капітоненко та ін. ; ред.: Г. М. Перепелиця. Київ : Київський університет, 2021. 419 с.
5. Історія міжнародних відносин: підруч. / І. В. Алексеєнко, А. Х. Маргулов, І. А. Єремєєва, М. В. Несправа. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 228 с.
6. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці : Книги-XXI, 2019. 272 с.
7. Конспект лекцій з дисципліни «Теорія міжнародних відносин» для здобувачів вищої освіти І курсу спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» денної форми навчання / укл.: Чістякова І. М., Кубко В. П., Кудлай І. В., Кривдіна І. Б. Одеса : ДУ ОП, 2021. 223 с.
8. Кузь О. М., Коротков Д. С., Михайличенко Д. Ю., Бровко О. В.. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
9. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Теорія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022. 176 с.
10. Овчаренко О., Сухушина О., Земзюліна Н. Історія європейської інтеграції : навч. посіб. Черкаси : Вертикаль, 2021. 302 с.

11. Теорія міжнародних відносин : підруч. / за ред. М. П. Требіна. Харків : Право, 2022. 472 с.
12. Чайковський Ю. В., Харитонов Р. В. Міжнародні відносини та світова політика: навч.-метод. посіб. Одеса, 2022. 43 с.
13. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 256 с.

Розділ 5. Зовнішня політика України

1. Актуальні проблеми зовнішньої політики України : навч. посіб.-хрестоматія / уклад., комент. : І. В. Артьомов, А. А. Артьомова. Вид. 2-ге, із змін. та допов. Ужгород : УжНУ, 2021. 318 с.
2. Артьомов І. В., Віднянський С. В., Тодоров І. Я., Токар П. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: стан і перспективи реалізації (2014–2022 рр.) : монографія. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2022. 284 с.
3. Дорош Л. О., Івасечко О. Я., Турчин Я. Б. Зовнішня політика України : навч. посіб. Львів : Львівська політехніка, 2021. 348 с.
4. Зовнішня політика України: опорний конспект лекцій (для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня бакалавра спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини) / укладачі: Палінчак М. М. та ін. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2022. 80 с.
5. Зовнішня політика та національна безпека України: документи і матеріали (2014–2022 рр.) : навч. посіб.-хрестоматія / уклад., комент. І. В. Артьомов. Ужгород : РІК-У, 2023. 377 с.
6. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 171 с.
7. Магомедов А. О., Коцур В. В., Коцур Л. М. Україна і НАТО в контексті суспільно-політичних трансформацій 90-х рр. ХХ – початку ХХІ ст. : монографія. Переяслав : Домбровська Я. М., 2022. 333 с.
8. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підруч. / Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
9. Романько І. І. Історія України. Європейська та євроатлантична інтеграція України: історія, сучасний стан, перспективи : навч. посіб. Кропивницький : ЛА НАУ, 2017. 272 с.
10. Тодоров І. Я. Євроатлантична інтеграція України. Історія та сучасність : навч. посіб. Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2022. 376 с.
11. Чекаленко Л. Д., Федуняк С. Г. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів) : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. Л. Д. Чекаленко. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с.

Розділ 6. Світовий порядок та геополітика

1. Вегеш М., Палінчак М., Петрінко В. Геополітика в постатях і термінах : підручник для студентів і аспірантів спеціальності «Політологія». Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 786 с.

2. Вегеш М. М., Петрінко В. С. Геополітична енциклопедія : навч. посіб. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. 492 с.
3. Глобальні проблеми міжнародних відносин та світової політики: безпековий вимір : підруч. / Алексеєнко І. В., Курас А. І., Маргулов А. Х. ; за заг. ред. І. В. Алексеєнко. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 164 с.
4. Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія : підруч. Київ : ЦУЛ, 2019. 416 с.
5. Гудзеляк І., Ванда І. Політична географія : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 180 с.
6. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці : Книги-XXI, 2019. 272 с.
7. Кузь О. М., Коротков Д. С., Михайличенко Д. Ю., Бровко О. В. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
8. Ситник Г. П. Виклики національній безпеці у контексті формування нового світового порядку : курс лекцій. Київ : ТОВ САК Лтд., 2023. 103 с.
9. Чайковський Ю. В., Харитонов Р. В. Міжнародні відносини та світова політика: навч.-метод. посіб. Одеса, 2022. 43 с.
10. Чупрій Л. В. Глобальна геополітика : навч. посіб. Ірпінь, 2022. 322 с.

ЗМІСТ

Вступ	3
Критерії оцінки фахового іспиту	4
Зміст фахового іспиту за ступенем вищої освіти магістр на основі деталізованої структури предметного тесту	5
Рекомендована література	15

